

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
01.07.2017
RT I, 05.05.2017, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
28.04.2017 otsus nr 91

Julgeolekuasutuste seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 20.04.2017

§ 1. Julgeolekuasutuste seaduse muutmine

Julgeolekuasutuste seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1)seaduse tekstis asendatakse läbivalt sõna „Teabeamet” sõnaga „Välisluureamet” vastavas käändes;
- 2)paragrahv 23 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 23. Variandmed ja konspiratsioonivõtted

(1) Julgeolekuasutus võib oma ülesannete täitmiseks või täitmise tagamiseks kasutada variandmeid ja konspiratsioonivõtteid, et varjata andmesubjekti eest toimingu tegijaid, toimingu eesmärki, õiguste ja kohustuste ning kasutatava kinnis- ja vallasaja kuuluvust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusega seotud tehingud loetakse julgeolekuasutuse tehtud tehinguteks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusega seotud andmekogu kande õigsuse eest vastutab julgeolekuasutus.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusega seotud toimingute dokumenteerimise korra kehtestab julgeolekuasutuse juht käskkirjaga.”;

- 3)seadust täiendatakse §-dega 23¹ ja 23² järgmises sõnastuses:

„§ 23¹. Eraõigusliku juriidilise isiku kasutamine

(1) Julgeolekuasutus võib julgeolekuasutuse juhi otsuse alusel oma ülesannete täitmiseks või täitmise tagamiseks kasutada eraõiguslikku juriidilist isikut, kasutades käesoleva seaduse §-s 23 sätestatud korras variandmeid või konspiratsioonivõtteid.

(2) Julgeolekuasutuse juht esitab iga kuue kuu järel asjaomasele ministrile teavet käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eraõigusliku juriidilise isiku tegevuse kohta.

§ 23². Salajane koosseisuline julgeolekuasutuse ametnik ja töötaja

(1) Julgeolekuasutus võib julgeolekuasutuse juhi otsuse alusel nimetada ametikohale või võtta tööle salajase koosseisulise julgeolekuasutuse ametniku või töötaja.

(2) Salajane koosseisuline julgeolekuasutuse ametnik või töötaja käesoleva seaduse tähenduses on julgeolekuasutuse ametnik või töötaja, kelle teenistus- või töösuhe julgeolekuasutusega ei ole kolmandale isikule teada ning kes kogub varjatult teavet või aitab tagada teabe kogumise varjatuse.

(3) Salajase koosseisulise julgeolekuasutuse ametniku või töötaja isikuandmed ning teenistus- või töösuhe julgeolekuasutuses jäetakse salastatuks ka pärast teabe varjatud kogumise lõpetamist, kui isikuandmete avalikustamine võib seada ohtu salajase koosseisulise julgeolekuasutuse ametniku või töötaja või tema

lähikondsete elu, tervise, eraelu või vara või tema edasise tegutsemise salajase koosseisulise julgeolekuasutuse ametniku või töötajana.

(4) Salajase koosseisulise julgeolekuasutuse ametniku või töötaja tegevusega seotud toimingute dokumenteerimise korra kehtestab julgeolekuasutuse juht käskkirjaga.”;

4)seadust täiendatakse §-dega 24¹ ja 24² järgmises sõnastuses:

„§ 24¹. Isiku kaasamine salajasele koostööle

(1) Julgeolekuasutusel on õigus kaasata teovõimeline füüsiline isik tema nõusolekul salajasele koostööle.

(2) Salajasele koostööle kaasatud isik käesoleva seaduse tähenduses on isik, kelle koostöö julgeolekuasutusega ei ole kolmandale isikule teada.

(3) Julgeolekuasutuse ja salajasele koostööle kaasatud isiku koostööna käsitatakse teabe varjatud kogumist või toimingu tegemist julgeolekuasutuse ülesandel, võttes arvesse käesoleva seaduse §-s 23 sätestatud. Julgeolekuasutuse läbiviidava toimingu juures viibimine ei ole salajane koostöö.

(4) Salajasele koostööle kaasatud isikut tasustatakse julgeolekuasutuse eelarvest.

(5) Salajasele koostööle kaasatud isik on kohustatud hoiduma teadvalt väära või laimava teabe edasiandmisest ning hoidma saladuses koostöö julgeolekuasutusega, talle salajase koostöö käigus teatavaks saanud andmed, samuti teabe kogumisel kasutatavad vahendid, meetodid ja taktika.

(6) Salajasele koostööle kaasatud isikul on õigus keelduda toimingu tegemisest tema lähedase isiku suhtes.

(7) Isiku salajasele koostööle kaasamise dokumenteerimise korra kehtestab julgeolekuasutuse juht käskkirjaga.

§ 24². Hüvitis salajasele koostööle kaasatud isiku hukkamise, surma ja töövõime vähenemise korral

(1) Kui salajasele koostööle kaasatud isik hukkab või sureb salajase koostööga seotud ülesande täitmise tõttu, makstakse tema lapsele, vanemale ja lesele ning perekonnaseaduse tähenduses tema ülalpidamisel olnud teisele isikule ühekordset hüvitist.

(2) Kui salajasele koostööle kaasatud isikul tuvastatakse salajase koostööga seotud ülesande täitmise tõttu osaline või puuduv töövõime, makstakse talle ühekordset hüvitist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhtudel makstakse ühekordset hüvitist samadel alustel ja korras, mis on ette nähtud hüvitise maksmisel avaliku teenistuse seaduse §-des 49 ja 49¹ sätestatud juhtudel, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud hüvitise arvutamise aluseks võetakse:

- 1) Kaitsepolitsei ametniku, välja arvatud politseiametnik, madalaimale palgaastmele vastav põhipalgamäär või madalaim põhipalk, kui lepingu isiku kaasamiseks salajasele koostööle on sõlminud Kaitsepolitseiamet;
- 2) Välisluureameti ametniku madalaim põhipalk, kui lepingu isiku kaasamiseks salajasele koostööle on sõlminud Välisluureamet.”;

5)paragrahvi 27 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 2² järgmises sõnastuses:

„(2¹) Edasilükkamatul juhul, kui esineb oht riigi julgeolekule või kui on olemas piisavad andmed ettevalmistatava või toimepandava kuriteo kohta ning käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud toiming on vajalik kuriteo tõkestamiseks ja ei ole võimalik taotleda käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud luba, võib toimingu teha halduskohtu loal, mis on antud taasesitamist võimaldaval viisil. Julgeolekuasutuse juht esitab loa aluseks oleva põhjendatud ja taasesitamist võimaldava taotluse halduskohtu esimehele või tema määratud halduskohtunikule esimesel võimalusel, kuid hiljemalt toimingu alustamisele järgneval päeval. Taotluses märgitakse nimetatud õiguse piiramise viis ja kestus. Halduskohtu esimees või tema määratud halduskohtunik otsustab toimingu jätkamise käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud loaga.

(2²) Edasilükkamatul juhul taasesitamist võimaldaval viisil antud luba peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) loa andja nimi;
- 2) loa andmise kuupäev ja kellaaeg;
- 3) toiming, milleks luba antakse;
- 4) selle isiku nimi, kelle suhtes toiming tehakse, kui see on teada;
- 5) loa tähtaeg.”;

6)paragrahvi 35 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna „kurjategija” sõnaga „isiku”.

§ 2. Kaitseväe korralduse seaduse muutmine

Kaitseväe korralduse seaduse § 39 lõigetes 1 ja 3 asendatakse sõna „Teabeamet” sõnaga „Välisluureamet” vastavas käändes.

§ 3. Politsei ja piirivalve seaduse muutmine

Politsei ja piirivalve seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7⁵⁰ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Isikut teavitatakse tema suhtes käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud jälitustoimingu tegemisest pärast otsuse tegemist ning talle tutvustatakse jälitustoiminguga kogutud andmeid tema soovil. Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud päringuga kogutud andmeid tutvustatakse isikule tema soovil.”;

2) paragrahvi 7⁵⁶ lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 7⁵⁶ lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Politseiametnikust variisikul on kõik politseiametniku kohustused niivõrd, kui võrd see ei too kaasa muudetud identiteedi paljastamist.”.

§ 4. Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse muutmine

Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse tekstis asendatakse sõna „Teabeamet” sõnaga „Välisluureamet” vastavas käändes;

2) paragrahvi 9 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) andmed julgeolekuasutuse poolt salajasele koostööle kaasatud isiku ja salajase koosseisulise julgeolekuasutuse ametniku või töötaja kohta, välja arvatud käesoleva seaduse § 8 punktis 2 nimetatud teave. See teave salastatakse täiesti salajasel tasemel 75 aastaks. Salastatus kustub, kui isiku surmast on möödunud 20 aastat, kuid kõige varem 50 aastat teave salastamisest arvates;”.

§ 5. Tolliseaduse muutmine

Tolliseaduse § 18¹ lõikes 4 asendatakse sõna „Teabeametil” sõnaga „Välisluureametil”.

§ 6. Tulumaksuseaduse muutmine

Tulumaksuseaduse § 19 lõike 3 punkti 12 täiendatakse pärast tekstiosa „politsei ja piirivalve seaduse § 7⁵³” tekstiosaga „, julgeolekuasutuste seaduse § 24²”.

§ 7. Vabariigi Valitsuse seaduse muutmine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 60 lõikes 2 asendatakse sõna „Teabeamet” sõnaga „Välisluureamet”.

§ 8. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2017. aasta 1. juulil.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees